

Υπάρχει ένας άλλος κόσμος,
αλλά είναι μέσα σ' αυτόν εδώ.
Πολ Ελύαρ

*If I can stop one Heart from breaking
I shall not live in vain
If I can ease one Life the Aching
Or cool one Pain*

*Or help one fainting Robin
Unto his Nest again
I shall not live in vain.
Έμλυ Ντίκινσον*

Ο τίτλος του αφηγήματος αποτελεί αναφορά στον τίτλο της ασπρόμαυρης ταινίας του Βιμ Βέντερς «Η Αλίκη στις πόλεις» (1974).

Η συγγραφή του παρόντος βιβλίου πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου της Γαλλίας (CNL) και του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου της Ελλάδας (ΕΚΕΒΙ) στο πλαίσιο του γαλλοελληνικού προγράμματος στήριξης συγγραφέων, μεταφραστών και εκδοτών (2011-2013).



Νωρίτερα είχε βρέξει. Οι δρόμοι γλιστρούσαν. Τα φύλλα των δέντρων στη λεωφόρο έλαμπαν. Τέρμα οι χαρές. Τέλος οι γιορτές. Όχι άλλα Χριστούγεννα.

Περπατούσε γρήγορα με σηκωμένο τον γιακά του παλτού της. Χέρια γροθιές στις τσέπες. Κρύο τσουχτερό. Ουρανός μουντός και εχθρικός. Το σακίδιο στην πλάτη τη βάραινε. Σε καμιά εκατοστή μέτρα βρισκόταν ο σταθμός του τρένου. Είχε κόψει δρόμο από το παρκάκι για να φτάσει πιο γρήγορα. Μπήκε στον πεζόδρομο. Δεν είδε κόσμο – ελάχιστοι περαστικοί. Η αποδάθρα εντελώς άδεια. Εδώ δεν έκανε τόσο κρύο. Ήθελε να 'ρθει γρήγορα το τρένο. Η Αλίκη λαχταρούσε να χωθεί σ' ένα ζεστό βαγόνι. Και να αποκοιμηθεί.

*

Το χώμα μυρίζει. Απ' τη βροχή. Κρύο. Παντού κρύο. *Back to black*. Στα χέρια της το υγρό του τρίχωμα. Στ' αυτιά της το σφύριγμα της ανάσας του, ο χτύπος της καρδιάς του.

Τα πίσω του πόδια. Που τινάζονται. Άδικα. Όλα άδικα. Κάθεται σ' έναν πάγκο. Σώμα βαρύ. Χέρια που τρέμουν. Τρέμει ολόκληρη. Τα φώτα του σταθμού την τυφλώνουν. Θα κλείσει τα μάτια της και θα δει μπροστά της άλλα πράγματα. Όμορφα πράγματα. Θα σθήσει απ' το μυαλό της τον θάνατο. Τώρα. Αμέσως. Θα τα ξεχάσει όλα. Μάτια υγρά, στόμα ανοιχτό, δέρμα μουσκεμένο. Καθοίγια. Δεν τους καίγεται καρφί. Όλα για την πάρτη τους. Είμαστε μόνοι. Ολομόναχοι. Οπαδοί σε ένα κίνημα σιωπής. Αποχαυνωμένοι. Ασάλευτοι. Αβοήθητοι. Αμέτοχοι. Ανυπεράσπιστοι. Λέξεις από γράμμα α. Βία, βουή, βάσανο, βάρος, βοήθεια – από β. Γαμώτο. Γκρίνια. Γδάρσιμο. Γηρατειά. Λέξεις από γράμμα γ. Λέξεις από δ: δειλός, Δεκέμβριος, δυστυχία. Όλα μπερδεύονται στο μυαλό της. SILENCE.

«I walk a lonely road
The only one that I have ever known
Don't know where it goes
But it's home to me and I walk alone».



Μια μέρα μακριά απ' το σπίτι. Το 'χε σκάσει την Πέμπτη το απόγευμα. Τους είχε παρατήσει. Τέλος το σπίτι-σχολείο-φροντιστήριο-ιδιαιτέρα. Την είχε κοπανήσει. Ήταν κουρασμένη. Νύσταζε και τα λεφτά της τέλειωναν. Δεν άντεχε άλλο. Δεν την πάλευε τη μάνα της. Τη μισούσε. Ναι, τη μισούσε. Όλο νεύρα, κι άλλα νεύρα κι απαιτήσεις. Κι απέναντι στον πατέρα της κι απέναντι στην ίδια. Τα γνωστά:

— Τι βαθμοί είναι αυτοί; Να διορθωθούν το επόμενο τρίμηνο. Να τσακιστείς και να διαβάσεις, μ' ακούς; Τέρμα οι βόλτες και η τέχνη γιατί... δεν ξέρω. Άδικα σκοτώνομαι σε δύο δουλειές;

Ναι, ρε, άδικα. Για μένα το κάνεις; Για την πάρτη σου το κάνεις. Όλα για την πάρτη σου.

Τι να τους πει; Το σχολείο το 'χε χεσμένο. Τα μαθήματα τα 'χε βαρεθεί. Φοδόταν. Το μέλλον. Φοδόταν. Αυτή ήθελε αέρα. Να μεγαλώσει, να ταξιδέψει, να ζωγραφίσει, να ερωτευτεί, να ονειρευτεί, να ζήσει.

*

Πρώτα ο καθγάς για τα φράγκα την Τρίτη.

— Σταμάτα να τσιρίζεις. Μην τσιρίζεις, παιδί μου.

— Μιλάω, δεν τσιρίζω. Εσύ τσιρίζεις. Όταν σου λέω όσα δε θες ν' ακούς, μου λες να θγάλω τον σκασμό.

— Κομμένη η έξοδος το Σάββατο. Και δεν πρόκειται να πάρεις φράγκο.

— Σκασίλα μου. Είκοσι ευρώ. Σιγά τα λεφτά. Χέστηκα.

Και τώρα τσιρίζω. Μ' ακούς;

— Άλλα παιδιά δεν παίρνουν ούτε είκοσι.

— Άλλα παιδιά παίρνουν και πενήντα.

— Πού ξεις; Σε καμιά ταινία νομίζεις πως παίζεις;

— Μακάρι να 'παιζα σε ταινία. Θα 'χα όποια μάννα ήθελα και καλοχτενισμένα μαλλιά.

— Παιδί μου, ο κόσμος δεν είναι ταινία. Ο κόσμος είναι σκληρός.

— Τον μισώ τον κόσμο αν είναι έτσι.

— Εμείς κάνουμε τα πάντα για σένα. Κι εσύ...

— Εμείς; Μη λες εμείς. Ο μπαμπάς δε μου μιλάει έτσι, δε με φτύνει. Καταλαβαίνει... τι θέλω.

— Τα ίδια μυαλά με σένα κουβαλάει κι αυτός. Ταινίες, ποιήματα και ζωγραφιές. Άκου καταλαβαίνει!

— Τι γίνεται εδώ;

Πότε μπήκε ο πατέρας της; Ούτε που το κατάλαβε.

— Μωρέ, άντε στο...

— Αλίκη, κόφ' το. Αμέσως· ο πατέρας της.

— Είναι άδικο, γαμώτο. Είμαι δεκάξι.

- Είσαι μόνο δεκάξι. Και μη μου γυρίζεις την πλάτη όταν σου μιλάω. Πού πας, παιδί μου;
— Σταμάτα, Χρυσούλα· ο πατέρας της.
— Μακριά. Να μη σε βλέπω, να μη σ' ακούω.

*Μισώ τα χρόνια που έρχονται
γεμάτα προσβολές,
καρδιές ερμητικά κλειστές.
Λάδα και λίβας και λίγο.
Πιο λίγο κι από λίγο.
Φύλακες στα σύνορα,
στις φυλακές τα όνειρα.*

Ο Αργυρίου μου 'χε βάλει τον μεγαλύτερο βαθμό. Και αυτό πέρουνσι. Και διάβασε το ποίημα στην τάξη. Μόνο τη δική μου εργασία διάβασε. Και η μάνα μου... δε χάρηκε καθόλου. Γαμώτο. Η μάνα μου που 'ναι πάντα σωστή. Το πολιτικόμουντρο. Η μάνα μου που νομίζει πως όλες οι δυστυχίες έχουν πέσει πάνω της. Γαμώτο. Η μάνα μου που δεν μπορεί να δει λίγο πιο πέρα, γαμώτο, που δεν έμαθε ότι ζωή δεν είναι μόνο επιβίωση.

*

Βρόντηξε πόρτες, πέταξε πράγματα, ούρλιαξε. Δεν ήξερε τι άλλο να κάνει. Αυτοί δεν πρόκειται να καταλάβουν. Τίποτα. Έχει έναν κόμπο στον λαιμό. Μακάρι να 'κλαιγε και να ξαλάφρωνε. Αλλά τα δάκρυα δεν έρχονται.

Κάθεται στον υπολογιστή ν' ακούσει ένα τραγούδι.

Και βλέπει ένα δίντεο. Με τον ήχο κλειστό. Κάποιοι άνθρωποι σε κάποιο μέρος κάπου μακριά τρέχουν. Κρατώντας μπόγους με τα υπάρχοντά τους. Τρέχουν για να ξεφύγουν. Σκόνη, ερείπια, εκρήξεις. Και μετά σκοντάφτουν και πέφτουν. Κάποιοι κλαίνε. Η κάμερα δείχνει ένα αγόρι που κρατάει το γόνατό του. Αίμα; Το αγόρι κλαίει και η οθόνη μουσκεύει από τα δάκρυα. Ένας άντρας πλησιάζει, σηκώνει το αγόρι στην αγκαλιά του κι αρχίζει να τρέχει. Πρόσωπο σαν μάσκα. Ουρλιάζει και κλαίει. Κλαίει και η Αλίκη. Βουβά και ήσυχα. *Stronger than me.*



Και μετά την Πέμπτη. Άλλος καθγάς. Όχι πάλι, γαμώ-
το. Γύριξε απ' το φροντιστήριο –σκατά, δύο εργασίες
είχε να ετοιμάσει– και τους άκουσε. Όχι μόνο αυτή – όλη
η πολυκατοικία τούς άκουσε. Ακούγονταν μέχρι την είσο-
δο κι ας έμεναν στον τέταρτο. Στην αρχή δεν καταλάβαινε
τι έλεγαν. Βγήκε όμως απ' το ασανσέρ και τ' άκουσε όλα.
Καθαρά.

Η μητέρα της:

— Δύο ταξίδια αυτό τον μήνα! Δε σε πιστεύω. Με κοροϊ-
δεύεις; Δεν αντέχω άλλο – σπίτι δουλειά. Όλα μόνη μου τα
κάνω!

*Ναι, ρε, μόνη σου. Δε μας λες γιατί; Γιατί δε σ' αρέσει
όπως τα κάνουν οι άλλοι.*

Ο πατέρας της:

— Τα έξτρα όμως τα χρειαζόμαστε, Χρυσούλα. Μην πα-
ραπονιέσαι λοιπόν.

Η μητέρα της:

— Τι 'ναι αυτά που λες! Αν είναι δυνατόν! Ό,τι γουστάρεις
κάνεις! Δε θα σώσεις εσύ τον κόσμο!

Κάποιος πετάει κάτι. Στον τοίχο. Δε σπάει.

— Όταν έχεις τα νεύρα σου, τα γκρεμίζεις όλα. Μας παίρνεις παραμάζωμα. Άντε, για να ξέρουμε...

Α, ρε πατέρα...

— Τι δεν καταλαβαίνεις, Χρυσούλα; Πάλι δε μας πλήρωσαν. Τι να κάνω, μου λες; Δε γίνεται να μην πάω. Υπομονή.

Η Αλίκη την έκανε. Ανέβηκε από τη σκάλα στον πέμπτο και μπήκε στο δώμα. Με το κλειδί της. Οι τοίχοι ήρθαν καταπάνω της. Το δωμάτιο μια στένευε μια άνοιγε. Έβαλε τα ακουστικά. Έβαλε το mp3. *Love will tear us apart*. Οι αφίσες χόρευαν. Οι Joy Division απ' τον τοίχο την κορόιδευαν. Η Έμμυ της ψιθύριζε: «Alice, it's time to move on. Come on, girl». Άδειασε το σακίδιο. Γρήγορα γρήγορα, πριν την πάρουν χαμπάρι και τη φωνάξουν. Άνοιξε τη ζωγραφισμένη ντουλάπα. Πήρε τα απαραίτητα: ρούχα ζεστά, κάτι κολάν, το μπλοκ και τις μπογιές και τα πέταξε στο σακίδιο. Μετά ξεφύλλισε το βιβλίο με την *Αλίκη*. Πήρε τα λεφτά που 'χε μαζέψει. Και την έκανε. Δεν ήξερε για πού. Ήξερε μόνο ότι εκεί έξω μπορούσαν να συμβούν τα καλύτερα και τα χειρότερα.



Βγήκε απ' το σπίτι. *Help yourself*. Αχ μωρέ. Η Έμμυ της Βείχε σώσει πολλές φορές τη ζωή. Στενοχώρια. Μούδιασμα σε όλο της το σώμα. *Εκείνη τη μέρα η καρδιά μου φόραγε βαριά παπούτσια**. Αλλά δεν έκλαψε. Δεν ήταν μωρό, αν κι αυτοί σαν να 'ταν μωρό τής φέρονταν. Έκλεισε το κινητό, κατέβηκε στο κέντρο, διέσχισε λίμνες από σκουπίδια, απέφυγε μηχανάκια με τρελαμένα κούριερ, πήγε σινεμά, έβγαλε εισιτήριο και είδε την ταινία. Δυο φορές απανωτά. Το μυαλό της έτρεχε. Έδλεπε τον σκοτεινό ιππότη και κάλπαζε. Κι αυτή ειδική περίπτωση ήταν. Σαν κι αυτόν. *Γαμώτο*. Μακάρι να 'ταν κι εκείνη δυνατή. Σαν κι αυτόν. Τότε θα τους έδειχνε. Την έψαχναν; Μπορεί να μην είχαν καταλάβει καν ότι έλειπε.

Από την αίθουσα βγήκε περασμένες δώδεκα. Να κάνει αναπάντητη στη Ζωή; Αλλά φοβόταν τις ερωτήσεις. *Δύσκολα τα πράγματα, κολλητή*. Τώρα το θέμα δεν ήταν το

* Από το μυθιστόρημα του Τζόνναθαν Σάφραν Φόερ *Extremely Loud and Incredibly Close*.

σεξ στην τετραήμερη. Να στείλει μήνυμα στον Νικόλα; Ήταν χαμένος, στον κόσμο του τελευταία. *Love is a losing game.*

Πήρε ένα σάντουιτς και ξεκίνησε για το Σύνταγμα. Ρολά κατεδασμένα, μαγαζιά ερημητικά κλειστά. Δρόμοι έρημοι. Πού και πού σουβλατζίδικα που ξενυχτάνε. Άντρες κουρασμένοι, λουσμένοι στο ψυχρό κίτρινο φως. Παντού βρομιά, σκουπίδια και γκράφιτι. Η αθλιότητα έχει αγκαλιάσει την πόλη. «ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΚΛΟΟΥΝ ΓΕΡΑΣΜΕΝΟΣ». *Δεν πάνε καλά.* Και παντού σαν σμάρι σφήκες τα κιτρινόμαυρα. Τα ενεχυροδανειστήρια. Και οι ταμπέλες. Στη σειρά: «ΚΛΕΙΣΤΟΝ, ΚΛΕΙΝΟΥΜΕ», «ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ», «ΠΩΛΕΙΤΑΙ». Το κέντρο έγινε το αποχωρητήριο της Αθήνας – τέτοια γράφουν οι εφημερίδες. «ΒΑΣΑΝΙΖΟΜΑΙ». «ΠΑΙΔΙΑ ΧΩΡΙΣ ΠΑΙΔΙΚΟΤΗΤΑ». *Ψέματα;*

Σε μια στοά είδε το χαρτόκουτο. Και τις διπλωμένες κουδέρες. Ένα μπουκάλι πλαστικό μισογεμάτο με κάτι κίτρινο – κρασί; Δίπλα ένα σαπούνι, δυο φέτες ψωμί κι ένα ρολό χαρτί υγείας. Όλα τακτοποιημένα. «ΕΧΕΜΥΘΑ ΥΠΕΡΗΦΑΝΟΙ». Έχουμε τυφλωθεί σ' αυτή την πόλη. Όλοι. Αποφασίσαμε ότι πρέπει να κρατάμε τα μάτια μας κλειστά, γιατί αλλιώς δεν πρόκειται να τη δγάλουμε καθαρή. «ΤΙ Θ' ΑΠΟΓΙΝΟΥΜΕ; Ο,ΤΙ ΟΝΕΙΡΕΥΟΜΑΣΤΕ». Πιο κάτω, στο πεζοδρόμιο προστά απ' την τράπεζα, ένας άντρας είχε μόλις ξυπνήσει και χουζούρευε τυλιγμένος στα σκεπάσματα. *In my bed.* Έκοψε ένα τσιγάρο στη μέση και το άναψε: *Τι ξέρετε εσείς που τρέχετε να χωθείτε στο μετρό ή να ψωνίσετε στον φούρνο πολυτελείας; Τι ξέρετε εσείς που έχετε δεύτερο και τρίτο και έβδομο ζευγάρι παπούτσια;*

Για να 'σαι ευτυχοσιμένος, πρέπει να 'χεις λίγα απ' όλα: λίγα ρούχα, λίγη ελπίδα, λίγο φαγητό, λίγη χαρά. Έτσι λένε. Οι άστεγοι δεν έχουν ελπίδα ούτε χαρά. Οι άστεγοι κοιμούνται νωρίς, όταν έχει ακόμα φως, ώστε να είναι ξεκούραστοι τη νύχτα. Τότε μένουν ξάγρυπνοι γιατί φοβούνται επιθέσεις και κλοπές. «ΕΥΠΝΗΣΤΕ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΚΟΙΜΟΥΝΤΑΙ, ΟΧΙ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΟΝΕΙΡΕΥΟΝΤΑΙ». Οι μετανάστες που περιμέναν ουρά στην Πέτρου Ράλλη για το Αλλοδαπών έχουν φύγει απ' τη χώρα. Τώρα το πρόβλημα είναι οι άστεγοι. Ακόμα και οικογένειες. Τ' άκουγε απ' τον πατέρα της. Και τι δεν έλεγε. Γι' αυτόν ήταν καθημερινότητα. Στην αρχή δεν ήθελε να μιλάει για τη δουλειά του, αλλά από ένα σημείο και μετά δε σταματούσε. Τον είχε ξεπεράσει η πραγματικότητα. Αλλά και ο Αργυρίου τούς μιλούσε συχνά για την κατάσταση στην πόλη. *Πολεμικό ανακοινωθέν* – έτσι το 'λεγε. Γέννημα θρέμμα του κέντρου κι αυτός. Ο σπάγκος με τον οποίο είχε δεμένο ένας άστεγος το κινητό του για να μην του το κλέψουν... της είχε κάνει εντύπωση. Το κινητό. Και το μπουκάλι κολόνια που είχε κάποιος άλλος. Η κολόνια. Απ' τις ανάγκες στην επιθυμία. Και η πρώτη και βασική τους έγνοια: να κάνουν μπάνιο και να πάνε τουαλέτα, κι όχι να φάνε ένα πιάτο φαγητό. «ALWAYS HUNGRY». Το τέλος της κανονικότητας.

Η πόλη είχε αλλάξει. Άλλαζε συνέχεια και δεν μπορούσες να βασιστείς σ' αυτά που ήξερες. Απ' τον Δεκέμβρη στον Φλεβάρη, στον Μάη και μετά στον Οκτώβρη κι έπειτα πάλι στην άνοιξη και στην καινούρια χρονιά. Φωτιά και στάχτη. «JUST ντου IT». «FANATICS». Εθνική απόγνωση. Αδέσποτοι άνθρωποι που τουρτουρίζουν στις στοές και

στα πεζοδρόμια, αδέσποτα ζώα που περπατούν κουτσαίνοντας στη μοναξιά των δρόμων. Φαντάσματα. *Τα λυπημένα σκυλιά, οι άγριες γάτες**. Μερικοί ψάχνουν κάδους. Κάποιοι άστεγοι παίρνουν το τρένο και κοιμούνται εκεί μέσα όσο κρατάει η βάρδια. Πάνε μπρος πίσω Κηφισιά-Πειραιά για να κοιμηθούν χωρίς φόβο. Κάποιοι άλλοι παίρνουν το μετρό προς το αεροδρόμιο. Κι όταν σταματούν τα δρομολόγια, ξεχύνονται στην πόλη. *Οι επτά στους δέκα άστεγους έχουν έναν μήνα να κοιμηθούν σε κρεβάτι.* Πάνω στο χώμα και κάτω απ' τα σύννεφα. Και οι μέρες περνάνε σπρώχνοντας. Μια οικογένεια έχει εγκατασταθεί με όλα της τα υπάρχοντα κάτω από τη γέφυρα Συγγρού-Φιξ. Είχε περάσει από κει με τον Νικόλα και τους είχε δει. Το μικρό τους αγόρι έπαιζε στο διπλανό παρτέρι. Μερικοί έχουν για σπίτι τα αυτοκίνητά τους. Η μεγαλύτερη κοινότητα αστέγων μένει κάτω από τη γέφυρα στο Ρουφ. *Άδικα. Όλα άδικα.* Πριν από μερικούς μήνες κάποιοι αγρότες μοίρασαν δωρεάν φρούτα και λαχανικά για να διαμαρτυρηθούν για τις τιμές στα προϊόντα. Γέμισε κόσμος η πλατεία. Ουρές, χέρια απλωμένα για μια σακούλα πορτοκάλια, για δυο κιλά πατάτες, για λίγα μπρόκολα. Αυτοί δεν είναι και τόσο φτωχοί. Οι εντελώς φτωχοί ζουν ήδη στους δρόμους. Και περιμένουν τα βανάκια των εθελοντών για χυμούς και νερό το καλοκαίρι, για σούπες και κουδέρτες τον χειμώνα. Ντρέπεται. Ντρέπεται. Η Αλίχη ντρέπεται.

Απ' τις σαββατιάτικες βόλτες με τα παιδιά θυμόταν το

* Στίχος από το ποίημα του Γιάννη Ρίτσου «Χώρος απορριμάτων» (*Δέκα άγνωστα ποιήματα*) από τη δεκαετία του '80.

λεωφορείο που έκανε τη διαδρομή Σύνταγμα-Πειραιά μέχρι αργά τη νύχτα. Το πρόλαβε και μπήκε. Άρρωστο κίτρινο φως. Γύρω της άντρες – νέοι, γέροι. Κάμποσοι μετανάστες. Φαντάσματα κι απόκληροι. Γυναίκες λιγοστές. Βρήκε μια θέση παράθυρο και κάθισε. Έβγαλε το σκουφί. Τα μαλλιά γλίστρησαν στην πλάτη της. Κάνα δυο άντρες γύρισαν και την κάρφωσαν με το βλέμμα. Πρόσωπα κουρασμένα. Σαλταρισμένοι. Ξέχασε να πάρει ανάσα. Μαζεύτηκε στη θέση της. Έκλεισε τα παράθυρα, κατέδασε τα ρολά κι έγινε αόρατη. Να μη φαίνεται τι σκέφτεται, τι αισθάνεται.